

Nr 308.

Av fru **Nordgren** och fru **Gustafson**, *angående revision av gällande bestämmelser om behandlingen av minderåriga förbrytare.*

Under oktober månad förra året inträffade en händelse, som väckte stor uppmärksamhet i landet och som gav vid handen att vissa strafflagsbestämmelser, när det gäller minderåriga förbrytare, icke äro tillfredsställande utan i behov av skyndsam revidering. En 15-årig gosse som gjort sig skyldig till sedlighetsförbrytelse häktades och införessades i avbidan på rannsaking till Långholmen, där han till cellkamrat fick en fånge, vilken gjort sig skyldig till svåra förbrytelser, nämligen den s. k. Alsikerånaren. Denne satt häktad för rån mot en äldre kvinna och var dessutom misstänkt för ett flertal cykelstölder ävensom förskingring och annan oredlighet i icke mindre än fjorton olika fall. Att sällskapet i cellen tillkommit av barmhärtighetsskäl för att icke femtonåringen skulle få sina nerver alldeles förstörda och att den ifrågasvarande fången ansågs vara den mest lämpliga av dem som stodo till buds, är visserligen en måhända godtagbar förklaring till vederbörande fängvårdsmyndigheters dispositioner i förevarande fall men förringar därför icke det ohyggliga i denna bedrövliga historia.

Det är i högsta grad upprörande att barn skola föras till fängelse där de komma i kontakt med vuxna förbrytare, därom var man allmänt ense i den pressdiskussion som följde på händelsernas bekantgörande i en av huvudstads-tidningarna och i vilken diskussion flera jurister ävensom ett par läkare gävo sina meningar tillkänna. Kravet på lagändringar i ändamål att förhindra ett upprepande var likaledes enhälligt från juristernas sida. Det framhölls att i förevarande fall hade endast gällande lag följts, när straffet för den begångna förbrytelsen vore lägst två års straffarbete, vilket föranledde ett obligatoriskt häkttningsbeslut av vederbörande åklagare.

Allmänt humanitära och sociala skäl tala för att barn över huvud icke insätas i fängelse, även om de begått så svåra brott som det varom här var fråga. När det gäller tillrättaförandet av minderåriga förbrytare kan det knappast vara lämpligt att uppfostringsarbetet påbörjas med en fängelsesejour. En sådan torde vara ägnad att sätta outplånliga märken i själen för hela livet, liksom vederbörande är offentligt märkt för all framtid. Han har »suttit inne», och det är icke otroligt att han kommer att rekrytera de ständiga fängelsekundernas skara. Visserligen har det från vederbörande myndigheters sida anförts att fall som det ovannämnda äro sällsynta. Enbart det förhållandet att sådant fall kan inträffa är dock enligt vår mening tillräckligt att motivera en lagändring.

Vilka ändringar och åtgärder som härvid äro att förorda, anse vi oss icke kompetenta att avgöra. Från sakkunnigt håll har emellertid framhållits att det viktigaste vore att få till stånd en ändring beträffande åtalsplikten och att i svensk rätt i likhet med vad som gäller i Norge och Danmark åklagarmyndigheten medgäves rätt att underlåta att åtala eller att nedlägga ett redan anhängiggjort åtal. Åtminstone synes oss en utvidgning böra ske av den möjlighet till inställande av åtal som redan nu står allmän åklagare till buds i fråga om minderårig som är intagen å allmän uppfostringsanstalt (se 7 § lagen den 27 juni 1902 angående verkställighet av domstols förordnande om tvångsuppfostran). Vi anse vidare att häktningstvånget för minderåriga förbrytare bör avskaffas, att åldersgränsen i fråga om straffbarhet bör höjas, att ett utvidgat lagstadgat samarbete mellan åklagarmyndigheterna och barnavårdsnämnderna bör komma till stånd samt att de unga förbrytarna böra i stället för i fängelset avvakta domen i ett hem som stode under barnavårdsnämndernas kontroll m. m.

Då vi ha oss bekant att det inom justitiedepartementet pågår en utredning av frågan om åklagareväsendets reformering och att under utredningsarbetet uppmärksamheten jämväl riktats på frågan om åtals eftergift i allmänhet, ha vi genom denna motion velat understryka vikten av att en lagändring för de minderåriga förbrytarnas vidkommande skyndsamt kommer till stånd. Samtidigt vilja vi uttala önskemålet om att denna utredning jämväl måtte komma att omfatta en prövning av huruvida dessa minderåriga förbrytare borde ställas under barnavårdsnämndernas kontroll — särskilt med tanke på ett kommande lagförslag om att dessa nämnder skola handhåva vården om vanartad ungdom upptill 21 år — liksom att dessa unga förbrytare, även i fall, då de dömts till två års straffarbete och däröver, borde få intagas på uppfostringsanstalt istället för fängelse.

På grund av vad sålunda anförts hemställa vi vördsamt,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande en revision av gällande bestämmelser angående behandlingen av minderåriga förbrytare, med särskilt beaktande av vad ovan anförts i fråga om straffbarhetsålder, åtal, häktning och sättet för den brottsliges tillrättaförande.

Stockholm den 22 januari 1934.

Olivia Nordgren.

Ruth Gustafson.
